

Tapasztalatok a nemzetiségi választások után

Ahogy az előző, novemberi lapszámunkban ígértük, visszatérünk az októberi választások eredményeihez, összegyűjtjük a tapasztalatokat. Annál is inkább, mert időközben sorra megalakultak az országos testületek, megválasztották az elnököket, tisztségviselőket, bizottságokat alakítottak, és megindult a munka. Az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége (ONÖSZ) tagjai – az elnökök – a következők: **Felföldi Mária** (lengyel), **Gugán Iván** (horvát), **Englenderné Hock Ibolya** (német), **Holecz Károly** (szlovén), **Hollerné Racskó Erzsébet** (szlovák), **Hristodoulou Konstantinos** (görög), **Kozma György** (román), **Kramarenko Viktor** (ruszin), **Muszev Dancso** (bolgár), **Szabó Jaroslava** (ukrán) és **Szutor Vera** (szerb). Roma elnököt még nem választottak.

Összeállításunkban kisebbségi szakemberek: szószóló, jogász, régi-új elnökök szólnak meg. Véleményüket egy csokorba gyűjtöttük.

Paulik Antal, szlovák parlamenti szószóló:

A magyarországi szlovákok körében az előző választások tapasztalatai, valamint az azóta eltelt időszak ígéretes együttműködése alapján, a 2019. októberi nemzetiségi választások közeledtével több fórumon jelezték, hogy talán jobb volna egységesebben, a megosztottságot meghaladva, közösen előkészíteni a választásokat. Az országos jelölőszervezetek vezetői elfogadva ezt az igényt, hónapokkal a kijelölt választási időpont előtt egyeztetéseket kezdtek a közös országos lista állításának lehetőségéről, illetve a helyi és megyei választásokon való együttműködés formáiról és tartalmáról.

Az egyeztetések eredményeképpen az idei Magyarországi Szlovákok Napján a három országos jelölőszervezet elnöke ünnepélyesen aláírta a választási együttműködésről szóló szerződést, amely tartalmazta az együttműködés lényegi elemeit. Ezt követően, a tulajdonképpeni kampány során már a szavazók mozgósítására összpontosíthattak. A jelöltállítások többségében végül a helyi és megyei szinten sem merültek fel érdemi viták. A kampány

eredménye lett, hogy a választói névjegyzékre feliratkozottak száma kis mértékben nőtt, összesen 12 400 főre emelkedett.

A választási részvétel is meghaladta a helyi választásokét, összesen 8993 választópolgár jelent meg (72,5 százalékos részvétel). A szavazás eredményeként az egységes országos listán szereplő 31 főt megválasztották az Országos Szlovák Önkormányzat Közgyűlésébe, továbbá az előző választásokhoz hasonlóan 6 megyei (Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Komárom-Esztergom, Pest, Nógrád, valamint Budapest) és 112 helyi szlovák önkormányzat képviselőit is. A jelölőszervezetek az esetek túlnyomó többségében nem állítottak jelölteket egymás ellenében, így helyi és megyei szinten is jól működött a választási megállapodás.

Az azóta eltelt időben megalakultak és megkezdtek munkájukat az önkormányzataink. A létrejött testületekben többségben vannak a már tapasztalt nemzetiségi önkormányzati tagok, de ígéretesen sok a fiatal, a helyi, megyei és országos érdekképviselési munkában korábban részt nem vett új tag is. Remélhetőleg bekapcsolódásuk a munkába sikeres lesz, és

Szlovák alakuló közgyűlés (fotó: Ľudovít noviny/www.luno.hu)

ezzel példát mutathatnak a fiatalabb nemzedékeknek is arra, hogy érdemes és lehetséges részt venni a nemzetiségi tevékenységben.

Buzál Attila, jogász:

Az 54 899 fő regisztrált hazai német nemzetiségű választópolgárból 39 802 fő, a regisztrált választópolgárok 72,5%-a ment el választani. A magyarországi német választópolgárok hagyományosan az aktív nemzetiségi választópolgárok közé tartoznak, de a részvételi arány így is kimagasló. A német nemzetiségi önkormányzati választásokra való felkészítés már 2018. évben elkezdődött. 2019 kora tavaszától a magyarországi német jelölő szervezetek megkezdtek a jelöltállítás előkészítését. Ennek keretében a jelölő szervezetek tisztségviselői, munkatársai, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata (MNOÖ) elnök asszonya, elnökhelyettese bizottsági elnökei, az országgyűlési képviselő, az MNOÖ Hivatala munkatársai, valamennyi magyarországi németek által lakott megyébe, járásba eljutottak, ahol ismertették a választás megváltozott szabályait. A jelölő szervezetek és az MNOÖ, valamint intézményei a világhálón és a helyi sajtóban is állandóan jelen voltak. A MNOÖ hírlevele több tízezer felhasználóhoz jutott el.

A választás napján mégis sok helyről kaptunk olyan visszajelzést, hogy a szavazatszamláló bizottságok nem minden esetben tájékoztatták megfelelően a szavazókat. Volt olyan település ahol nem, vagy csak külön kérésre adtak német nemzetiségi szavazólapot a választópolgárnak. A boríték lezárására sem minden esetben figyelmeztettek. Sok olyan szavazókör volt, ahol nem voltak lebélyegezve a szavazólapok. Az érvénytelen szavazatok száma így nagyon magas, 6 647 volt. A választás jelenlegi szabályai alapvetően jók, de meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogy az érvénytelen szavazatok száma hogyan csökkenthető.

A választások eredményeképpen 402 települési önkormányzat alakult meg, 13 megyei és egy fővárosi önkormányzat jött létre.

Elnök: *Englenderné Hock Ibolya*; elnökhelyettesek: *Schubert Olívia, Waldmann-né Baudentisztl Éva és Schindler László*. Szociális tanácsnok: *Dr. Józán-Jilling Mihály*. A következő bizottságok alakultak: Kulturális és Média Bizottság (elnöke *Manz József György*), Oktatási Bizottság (*Manz Alfréd*), Ifjúsági Bizottság (*Koch Emil*), Pénzügyi és Ellenőrző Bizottság (*Tázer Marianna*), Közbeszervezési Döntéshozó Bizottság (*Friedl Tamás*).

Az újonnan alakult testület elsődleges feladatául azt jelölte meg, hogy tovább kell erősíteni a német kulturális és oktatási autonómiát.

Hollerné Racskó Erzsébet, az ONÖSZ elnöke, szlovák elnök:

A szlovák választói névjegyzékben szereplők száma 12 402 fő volt. Az öt évvel ezelőtti adattal összevetve jelentősen nőtt a regisztrált választók száma. Meggyőződésem szerint ez az aktivitás egyrészt a közösségen belül korábban kialakult feszültség enyhülésének, másrészt pedig a megelőző hónapok tájékoztató, mozgósító kampányának köszönhető. A választásokon 8993 fő vett részt, ami igen magas, 72,5 %-os részvételi aránynak felel meg.

Ami el kell, hogy gondolkodtasson bennünket, az az érvénytelen szavazatok magas száma. A közösségünk tagjaitól érkezett visszajelzések vegyes képet mutatnak: voltak olyan települések, ahol a helyi választási szervek gondosan felkészültek az új helyzetre és zökkenőmentesen lebonyolították a választást. Olyan pozitív példákkal is találkoztunk, amikor külön figyelmet fordítottak arra, hogy felhívják a választók figyelmét a boríték beragasztására. Sokat segített a Nemzeti Választási Iroda különböző csatornákon és formában megvalósított tájékoztató kampánya, a szavazás módjára vonatkozó plakátok kihelyezése. Akadtak azonban olyan települések is, ahol pl. nem álltak rendelkezésre a nemzetiségi szavazólapok, vagy azokat nem adták át a nemzetiségi szavazóknak, illetve elmulasztották lebélyegezni őket. Az országos szlovák választáson magas volt a lebélyezett, de érvénytelen szavazólapok száma,

Magyarországi
Németek
Országos
Önkormányzata
(MNOÖ)

Bolgár Országos Önkormányzat

összesen 1482, és a választásokon részt vettek számánál 190-nel kevesebb szavazólapot találtak az urnákban. A tapasztalatok elemezése még nem zárult le, de az ezen adatok által felvetett kérdésekre keresnünk kell a választ.

Alapvetően elégedett vagyok a választások eredményével. Azt sajnálom, hogy akad két olyan település is – Alsópetény és Sződ –, ahol eddig működött szlovák önkormányzat, de ebben a ciklusban, jelöltek hiányában nem volt szlovák nemzetiségi önkormányzati választás, és így nem jöttek létre a testületek. Öröm ugyanakkor, hogy újra alakult szlovák önkormányzat három olyan településen, ahol különböző okok miatt korábban megszűnt (Esztergom-Pilisszentlélek, Dorog, Pilisszentkereszt), illetve hogy újabb két budapesti kerületben (XV. és XVIII.) alakult szlovák önkormányzat. A helyi szlovák önkormányzatok száma nem változott, ebben a ciklusban is 112. A korábbiakkal megegyezően öt megyei szlovák önkormányzatunk lesz: Komárom-Esztergom, Pest, Nógrád, Borsod-Abaúj-Zemplén és Békés megyében, valamint Budapesten.

Az Országos Szlovák Önkormányzat Közgyűlése a korábbi 23 helyett 31 tagú lett. Az október 28-án megtartott alakuló ülésen az elnök és a Pénzügyi Bizottság megválasztása mellett módosítottuk az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatát. A szabályzat szerint három elnökhelyettese lesz a jövőben az önkormányzatnak és hat bizottsága. Az említett Pénzügyi Bizottság mellett Oktatási-Nevelési, Kulturális, Hiteleti és Szociális, Ifjúsági, valamint Közbeszerzési és Jogi Bizottságunk lesz. Örülök annak, hogy közgyűlésünk megfiatalodott. Ennek köszönhető, hogy az ifjúsági területet önálló bizottság fogja felügyelni.

Úgy gondolom, a következő időszakban folytatódni fog a helyi szlovák intézményhálózat bővülése, ami hozzájárulhat a közösségépítéshez és a szlovák kulturális értékek megőrzéséhez, illetve szélesebb körben történő megismertetéséhez. Az Országos

Szlovák Önkormányzat küszöbön álló feladatai közül talán a szlovák nemzetiségi oktatás tartalmi és módszertani megújítását, az intézményeinket befogadni képes, méltó kulturális központ megvalósítását és a helyi közösségeket segítő jogsegélyszolgálat létrehozását emelném ki.

Dr. Muszev Dancso bolgár elnök:

A nemzetiségi névjegyzékben szereplő bolgárok száma 1364 fő, közülük a választás napján 806-an jártak az urnákhoz, ami 59,09%-os részvételi arányt jelent. Az eredmények azt mutatják, hogy közösségünk tagjai aktívan részt vesznek az önkormányzati életben, fontosnak tartják, hogy hangot adjanak véleményüknek, és felelősségteljesen élnek állampolgári jogukkal.

Jelentősebb gond nem merült fel, az érvénytelen szavazatok száma a megszokottól eltérő választási szabályoknak tudhatók be, de semmiképpen sem mondanám kirívónak a számukat. A többi nemzetiség esetében is hasonló vagy nagyobb arányú volt az érvénytelen szavazatok száma. A választás lebonyolítása alapvetően gördülékenyen zajlott és ezzel kapcsolatban a választóktól is kedvező visszajelzéseket kaptunk.

A választások eredményeivel teljes mértékben elégedett vagyok. 34 helyi/fővárosi kerületi és egy területi önkormányzatot alakítottunk. Az országos önkormányzat 15 fős. A tisztségviselők a következők lettek.

Dr. Muszev Dimitrov Dancso – elnök, Belosinov Dragetta, Hadzsikosztova Gabriella Karailiev Iván, Miskolczi Dimitranka Dimitrova elnökhelyettesek.

Megalakultak a bizottságok is: Pénzügyi Bizottság: Andonov Alekszi, Tanev Dimiter, Vladova Ivanova Ivánka. Kulturális, Oktatási és Médiabizottság: Belosinova Dragetta, Fikó Nacsó, Hadzsikosztova Gabriella, Miskolczi Dimitranka Dimitrova, Tütümkov-Hrisztov

Országos Szlovén Önkormányzat

Jordán, Vidéki és Koordinációs Bizottság: Karailiev Iván, Kusev Nikola, Valcsev Ivanov János.

A magyarországi bolgár közösség az idén egyetlen jelölő szervezetet indított a választásokon, az idén 105 éves Magyarországi Bolgárok Egyesületét (MBE). Ez az egységes jelenlét példaértékűnek számít a nemzetiségek körében és komoly összefogásról ad tanúbizonyságot. Tény, hogy az MBE listáján valamennyi kulturális egyesület képviseltette magát: a Bolgár Ifjúsági Egyesület, a Bolgár Kulturális Fórum, a Jantra Bolgár Néptáncgyűttes és a Zornica Hagyományörző Egyesület tagjai is mandátumot szereztek, úgy országos, fővárosi, mint települési szinteken is. Így aztán – ahogyan eddig is – szoros együttműködésben tervezzük az elkövetkező öt évet.

A szlovén választás eredményei:

Mint arról Kovács László István, a Szlovén Önkormányzat korelnöke tájékoztatta folyóiratunkat, a Nemzeti Választási Bizottság 468/2019. számú határozatával a következők szerint állapította meg a szlovén országos nemzetiségi önkormányzati képviselők választásának eredményét: a 2019. október 13-i országos szlovén nemzetiségi képviselők választásán a 859 szlovén nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgár közül 654 jelent meg. A Magyarországi Szlovének Szövetsége mint szlovén nemzetiség jelölőszervezet által állított listára 607 érvényes szavazat érkezett, ami alapján 15 mandátum került kiosztásra.

A mandátumot szerzett jelöltek: Bartakovics Ilo-na, Faschingné Libricz Irén, Grebenár Tamás, Holecz

Károly, Kondor István Péter, Kovács Andrea, Kovács László István, Labricz Gabriella, Lázár Éva, Nemes László, Ropos Márton, Skaperné Dr. Embersics Erzsébet, Soós László, Trajbár István, Treiberné Doncsecz Ildikó. A képviselők 2019. október 28-án a Nemzeti Közfoglalkoztatási Egyetem épületében vehették át megbízólevelüket a Nemzeti Választási Bizottság elnökétől, dr. Rádi Pétertől és dr. Gáva Krisztiántól, a Nemzeti Választási Iroda általános elnökhelyettesétől.

Az Országos Szlovén Önkormányzat 2019. november 5-én tartotta alakuló ülését. Az eskütételt követően a Közgyűlés tagjai megválasztották a szervezet elnökét és elnökhelyettesét, döntöttek a bizottságok kialakításáról. A szlovén csúcsszervezet elnöke Holecz Károly, elnökhelyettes pedig Ropos Márton lett. A Pénzügyi Ellenőrző Bizottság elnöke Kovács Andrea, az Oktatási Bizottság elnökévé Lázár Évát, a Kulturális Bizottság elnökévé Bartakovics Ilonát választották.

Az országos görög önkormányzat is megalakult:

Esküt tettek a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzatának az október 13-i görög nemzetiségi választásokon mandátumot szerzett képviselői, valamint megtartották alakuló ülésüket, melyen Si-anos Tamás görög nemzetiségi szószóló is részt vett. Az ülésen 15 egyhangú szavazattal a testület új elnökévé választották Hristodoulou Konstantinos eddigi hivatalvezetőt. Az új elnökhelyettesek: Papalexisz Kosztasz (11 szavazat), Beloiannis település polgármestere és Tsorbatzoglou Orestis (15 szavazat).

Összeállította: Mayer Éva